

ΜΑΘΗΜΑ 4^ο
Ρίζες
πραγματικών
αριθμών.
Δυνάμεις
με ρητό
εκθέτη.

Το

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

περιλαμβάνει

- ΒΑΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ
- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
- ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΠΙΠΕΔΟ 1^ο

Α. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

α) Βασικές ερωτήσεις θεωρίας

ΕΡΩΤΗΣΗ 1^η: Τι λέγεται τετραγωνική ρίζα ενός μη αρνητικού αριθμού;

ΕΡΩΤΗΣΗ 2^η: Τι λέγεται νιοστή ρίζα ενός μη αρνητικού αριθμού;

ΕΡΩΤΗΣΗ 3^η: Ποιες ιδιότητες νιοστών ριζών γνωρίζετε;

ΕΡΩΤΗΣΗ 4^η: Ποια είναι τα συμπεράσματα για τις λύσεις της εξίσωσης $x^n = a$;

ΕΡΩΤΗΣΗ 5^η: Τι λέγεται συζυγή παράσταση;

ΕΡΩΤΗΣΗ 6^η: Τι λέγεται ρητοποίηση;

ΕΡΩΤΗΣΗ 7^η: Τι λέγεται άρρητη εξίσωση;

ΕΡΩΤΗΣΗ 8^η: Να αποδείξετε ότι :

$$\sqrt{A+\sqrt{B}} = \sqrt{\frac{A+\Gamma}{2}} + \sqrt{\frac{A-\Gamma}{2}}.$$

ΕΡΩΤΗΣΗ 9^η: Ποιος είναι ο ορισμός της δύναμης με ρητό εκθέτη;

β) Ερωτήσεις θεωρίας για τα κριτήρια αξιολόγησης

ΕΡΩΤΗΣΗ 10^η: Ποιες ιδιότητες τετραγωνικών ριζών γνωρίζετε; Αποδείξτε μια από αυτές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11^η: Τι ονομάζονται δυνάμεις με ρητό εκθέτη;

ΕΡΩΤΗΣΗ 12^η: Να αποδειχθεί ότι:

$$\alpha) \quad \sqrt[n]{\alpha} \sqrt[n]{\beta} = \sqrt[n]{\alpha \cdot \beta}$$

$$\beta) \quad \frac{\sqrt[n]{\alpha}}{\sqrt[n]{\beta}} = \sqrt[n]{\frac{\alpha}{\beta}}$$

ΕΡΩΤΗΣΗ 13^η: Να αποδειχθεί ότι:

$$\alpha) \quad \sqrt[n]{\sqrt[m]{\alpha}} = \sqrt[n \cdot m]{\alpha}$$

$$\beta) \quad \sqrt[n \cdot \rho]{\alpha^{\mu \cdot \rho}} = \sqrt[n]{\alpha^{\mu}}$$

ΕΡΩΤΗΣΗ 14^η: Να αποδειχθεί ότι

$$\text{Αν } \alpha, \beta \text{ μη αρνητικοί αριθμοί, τότε } \alpha < \beta \Leftrightarrow \sqrt[n]{\alpha} < \sqrt[n]{\beta}$$

B. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Μ1: Για να απλοποιήσουμε μια παράσταση που περιέχει ριζικά έχουμε υπόψη μας τα παρακάτω:

α) $\sqrt{x^2} = |x|$.

β) Τον ορισμό της απόλυτης τιμής.

Παράδειγμα 1ο

Να απλοποιήσετε την παράσταση $\Pi = \frac{\sqrt{x^2}}{x} - \frac{\sqrt{(x-1)^2}}{x-1}$ για τις διάφορες τιμές του χ .

Επίλυση

Η παράσταση Π ορίζεται για $\chi \neq 0$ και $\chi \neq 1$.

Είναι $\Pi = \frac{|x|}{x} - \frac{|x-1|}{x-1}$ (1)

Διακρίνουμε τις περιπτώσεις:

1^η Αν $\chi < 0$ τότε $|x| = -\chi$ και $|x-1| = -\chi+1$ τότε $\Pi = \frac{-x}{x} - \frac{-x+1}{x-1} = -1 + 1 = 0$

2^η Αν $0 < \chi < 1$ τότε $|x| = \chi$ και $|x-1| = -\chi+1$ τότε $\Pi = \frac{x}{x} - \frac{-x+1}{x-1} = 1 + 1 = 2$

3^η Αν $\chi > 1$ τότε $|x| = \chi$ και $|x-1| = \chi-1$ τότε $\Pi = \frac{x}{x} - \frac{x-1}{x-1} = 1 - 1 = 0$

Εφαρμογή 1η από τον μαθητή

Να απλοποιήσετε τις παραστάσεις α) $\frac{\sqrt{(x-1)^2}}{x-1}$

β) $\sqrt{\frac{x^2}{4}}$

M₂: Για να αποδείξουμε μια ισότητα με ριζικά:

α) Παίρνουμε το ένα μέλος.

β) Εκτελούμε τις πράξεις.

γ) Καταλήγουμε στο άλλο μέλος.

Παράδειγμα 2ο

Να αποδείξετε ότι $\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{5}-\sqrt{3}} + \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}+\sqrt{3}} = 4$

Επίλυση

$$\text{Είναι } 1^\circ \text{ μέλος} = \frac{\sqrt{3}(\sqrt{5}+\sqrt{3})+\sqrt{5}(\sqrt{5}-\sqrt{3})}{(\sqrt{5}-\sqrt{3})(\sqrt{5}+\sqrt{3})} =$$

Εφαρμογή 2η από τον μαθητή

$$\text{Να αποδείξετε ότι } \frac{1}{(2-\sqrt{3})^2} - \frac{1}{(2+\sqrt{3})^2} = 8\sqrt{3}$$

M₃: Για να κάνουμε πιο απλή την τιμή μιας ρίζας ενός πραγματικού αριθμού:

α) Αναλύω τον αριθμό σε γινόμενο δύο άλλων από τους οποίους ο ένας είναι τέλειο τετράγωνο, δηλαδή k^2 , $k \geq 2$ $k \in \mathbb{N}$.

β) Εφαρμόζουμε την ιδιότητα $\sqrt{a\beta} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{\beta}$.

γ) Εφαρμόζουμε την ιδιότητα $\sqrt{k^2} = k$ αφού $k > 0$.

Παράδειγμα 3ο

Να υπολογίσετε το εξαγόμενο $A = (\sqrt{8} - \sqrt{18})(\sqrt{50} + \sqrt{72} - \sqrt{32})$

Επίλυση

$$\begin{aligned}
 \text{Είναι } A &= (\sqrt{4 \cdot 2} - \sqrt{9 \cdot 2})(\sqrt{25 \cdot 2} + \sqrt{36 \cdot 2} - \sqrt{16 \cdot 2}) \\
 &= (\sqrt{4} \sqrt{2} - \sqrt{9} \sqrt{2})(\sqrt{25} \sqrt{2} + \sqrt{36} \sqrt{2} - \sqrt{16} \sqrt{2}) \\
 &= (2 \sqrt{2} - 3 \sqrt{2})(5 \sqrt{2} + 6 \sqrt{2} - 4 \sqrt{2}) \\
 &= -\sqrt{2} \cdot 7 \sqrt{2} = -7 \sqrt{2}^2 = -7 \cdot 2 = -14
 \end{aligned}$$

Εφαρμογή 3η από τον μαθητή

Να υπολογίσετε το εξαγόμενο $A = (\sqrt{28} + \sqrt{7} + \sqrt{32})(\sqrt{63} - \sqrt{32})$

M₄: Για να μετατρέψουμε σε μια μόνο ρίζα μια παράσταση ριζικών που εμφανίζεται μόνο η πράξη του πολλαπλασιασμού χρησιμοποιούμε τις ιδιότητες:

$$I_1: a^v \sqrt[v]{\beta} = \sqrt[v]{a^v \beta}$$

$$I_2: a^v a^u = a^{v+u}$$

$$I_3: \sqrt[v]{a^{vk}} = \sqrt[k]{a^v}$$

Παράδειγμα 4ο

Να γράψετε την παράσταση $\Pi = \sqrt[5]{2\sqrt{2^3}\sqrt{2}}$ με την βοήθεια μιας μόνο ρίζας.

Επίλυση

$$\text{Είναι } \Pi = \sqrt[5]{2\sqrt{2^3}\sqrt{2}} = \sqrt[5]{2\sqrt[2]{2^3}\sqrt[2]{2}} = \sqrt[5]{2\sqrt[2]{2^6}} = \sqrt[5]{2\sqrt[2]{2^6 \cdot 2^4}} = \sqrt[5]{2\sqrt[2]{2^{10}}} = \sqrt[5]{2 \cdot 2^5} = \sqrt[5]{2^6} = \sqrt[3]{2}$$

Εφαρμογή 4η από τον μαθητή

Να γράψετε την παράσταση $\Pi = \sqrt{\sqrt{2^3\sqrt{2}}}$ με την βοήθεια μιας μόνο ρίζας.

Μ5: Για να επιλύσουμε μια εξίσωση 3^{nv} ή ανώτερου βαθμού:

α) Κάνουμε παραγοντοποίηση.

β) Μηδενίζουμε κάθε παράγοντα

γ) Έχουμε υπόψη μας τον παρακάτω πίνακα για την επίλυση της εξίσωσης $x^v=a$.

Εξίσωση $x^v=a$.		Λύσεις
$a>0$	$v=άρτιος$	$x=\pm \sqrt[v]{ a }$
	$v=περιττός$	$x=\sqrt[v]{ a }$
$a=0$	Για κάθε v	$x=0$
$a<0$	$v=άρτιος$	αδύνατη
	$v=περιττός$	$x=-\sqrt[v]{ a }$

Παράδειγμα 5ο

Να επιλύσετε τις εξισώσεις α) $\chi^5 - 8\chi^2 = 0$
 γ) $\chi^5 - 16\chi = 0$

β) $\chi^4 + \chi = 0$
 δ) $\chi^3 + \chi = 0$

Επίλυση

α) Είναι $\chi^5 - 8\chi^2 = 0 \Leftrightarrow \chi^2(\chi^3 - 8) = 0 \Leftrightarrow \chi^2 = 0$ ή $\chi^3 - 8 = 0 \Leftrightarrow \chi = 0$ ή $\chi^3 = 8 \Leftrightarrow \chi = 0$ ή $\chi = \sqrt[3]{8} \Leftrightarrow \chi = 0$ ή $\chi = 2$.

β) Είναι $\chi^4 + \chi = 0 \Leftrightarrow \chi(\chi^3 + 1) = 0 \Leftrightarrow \chi = 0$ ή $\chi^3 + 1 = 0 \Leftrightarrow \chi = 0$ ή $\chi^3 = -1 \Leftrightarrow \chi = 0$ ή $\chi = -\sqrt[3]{|-1|} \Leftrightarrow \chi = 0$ ή $\chi = -1$

$$\begin{aligned} \gamma) \text{ Είναι } \chi^5 - 16\chi = 0 &\Leftrightarrow \chi(\chi^4 - 16) = 0 \Leftrightarrow \chi = 0 \text{ ή } \chi^4 - 16 = 0 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow \chi = 0 \text{ ή } \chi^4 = 16 \Leftrightarrow \chi = 0 \text{ ή } \chi = \pm\sqrt[4]{16} \Leftrightarrow \chi = 0 \text{ ή } \chi = \pm 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \delta) \text{ Είναι } \chi^3 + \chi = 0 &\Leftrightarrow \chi(\chi^2 + 1) = 0 \Leftrightarrow \chi = 0 \text{ ή } \chi^2 + 1 = 0 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow \chi = 0 \text{ ή } \chi^2 = -1 \text{ (αδύνατη)} \Leftrightarrow \chi = 0 \end{aligned}$$

Εφαρμογή 5η από τον μαθητή

$$\begin{array}{ll} \text{Να επιλύσετε τις εξισώσεις} & \alpha) \chi^3 - 8 = 0 & \beta) \chi^4 + 1 = 0 \\ & \gamma) \chi^5 - \chi^2 = 0 & \delta) \chi^4 - 9\chi^2 = 0 \end{array}$$

Μ6: Για να βρούμε τα εξαγόμενα μιας παράστασης που περιέχει διαφορετικής τάξης ρίζες, εφαρμόζουμε:

- α) τον τύπο** $\sqrt[\nu]{a^\mu} = a^{\frac{\mu}{\nu}}$ **και**
β) ιδιότητες δυνάμεων

Παράδειγμα 6ο

Να βρεθούν τα εξαγόμενα:

$$A = \sqrt[4]{3^3} \cdot \sqrt[3]{3} \quad B = \sqrt{5^3} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[6]{5^4}$$

Επίλυση

Είναι $A = 3^{\frac{3}{4}}$

Είναι $B =$

Εφαρμογή 6η από τον μαθητή

Να βρεθεί το εξαγόμενο $A = \sqrt[9]{2^8} \cdot \sqrt[6]{2^5}$

M7: Για να μετατρέψουμε μια παράσταση με άρρητο παρονομαστή σε ισοδύναμή της με ρητό παρονομαστή έχουμε τις μορφές:

$$\text{1}^{\text{η}} \text{ μορφή: } \frac{A}{\sqrt[\nu]{a^\mu}} = \frac{A\sqrt[\nu]{a^{\nu-\mu}}}{\sqrt[\nu]{a^\mu} \cdot \sqrt[\nu]{a^{\nu-\mu}}} = \frac{A\sqrt[\nu]{a^{\nu-\mu}}}{\sqrt[\nu]{a^{\mu+\nu-\mu}}} = \frac{A\sqrt[\nu]{a^{\nu-\mu}}}{\sqrt[\nu]{a^\nu}} = \frac{A\sqrt[\nu]{a^{\nu-\mu}}}{a}$$

$$\text{2}^{\text{η}} \text{ μορφή: } \frac{A}{\sqrt{a}-\sqrt{b}} = \frac{A(\sqrt{a}+\sqrt{b})}{(\sqrt{a}-\sqrt{b})(\sqrt{a}+\sqrt{b})} = \frac{A(\sqrt{a}+\sqrt{b})}{\sqrt{a^2}-\sqrt{b^2}} = \frac{A(\sqrt{a}+\sqrt{b})}{a-b}$$

Παράδειγμα 7^ο

Να μετατρέψετε τις παραστάσεις σε ισοδύναμες με ρητό παρονομαστή.

$$P = \frac{5}{\sqrt[3]{10}}$$

$$P = \frac{2\sqrt{5}}{\sqrt{5}-\sqrt{3}}$$

Επίλυση

Είναι $\Pi = \frac{5}{\sqrt[3]{10}} =$

Επίσης είναι $P = \frac{2\sqrt{5}}{\sqrt{5}-\sqrt{3}} =$

Εφαρμογή 7η από τον μαθητή

Να μετατρέψετε τις παραστάσεις σε ισοδύναμες με ρητό παρονομαστή.

$$\Pi = \frac{1}{\sqrt[3]{5}} \qquad P = \frac{\sqrt{3}-1}{\sqrt{3}+1}$$

Μ8: Για να δείξουμε ότι ένας αριθμός που περιέχει ριζικά είναι άρρητος, εργαζόμαστε με την «απαγωγή» σε άτοπο.

Παράδειγμα 8ο

Ναδειχθεί ότι ο αριθμός $\alpha = \sqrt{3} - \sqrt{2}$ είναι άρρητος.

Επίλυση

Εφαρμογή 8η από τον μαθητή

Ναδειχθεί ότι ο αριθμός $\alpha = \sqrt{5} - \sqrt{3}$ είναι άρρητος.

M₉: Για να συγκρίνουμε δύο άρρητους αριθμούς α, β

α) Συγκρίνουμε τα τετράγωνά τους α^2, β^2

β) Κάνουμε πράξεις και καταλήγουμε στο συμπέρασμα έχοντας υπόψη ότι $\beta^2 > \alpha^2 \Leftrightarrow \beta > \alpha$

Παράδειγμα 9ο

Να συγκριθούν οι αριθμοί $3 + \sqrt{2}$ και $2 + \sqrt{7}$.

Επίλυση

Εφαρμογή 9η από τον μαθητή

Να συγκρίνετε τους αριθμούς

ι) $\sqrt{7}$ και $\sqrt{5} + \sqrt{2}$

ii) $1 - \sqrt{2}$ και $\sqrt{3} - \sqrt{2}$

M₁₀: Για να αποδείξουμε μία ισότητα ή μια ανισότητα με άπειρους όρους

α) Παίρνουμε την ισότητα ή την ανισότητα που ισχύει

β) Θέτουμε όπου n τις φυσικές τιμές και παίρνουμε n ισότητες ή ανισότητες

γ) Προσθέτουμε τις παραπάνω σχέσεις

δ) Καταλήγουμε στο συμπέρασμα.

Παράδειγμα 10ο

A) Ναδειχθεί η ταυτότητα
$$\frac{1}{v\sqrt{v+1}+(v+1)\sqrt{v}} = \frac{1}{\sqrt{v}} - \frac{1}{\sqrt{v+1}}$$

B) Ναδειχθεί ότι
$$\frac{1}{1\sqrt{2}+2\sqrt{1}} + \frac{1}{2\sqrt{3}+3\sqrt{2}} + \dots + \frac{1}{v\sqrt{v+1}+(v+1)\sqrt{v}} = \frac{\sqrt{v+1}-1}{\sqrt{v+1}}$$

Επίλυση**Εφαρμογή 10η από τον μαθητή**

Αν $\chi > 0$ ναδειχθεί ότι $1+\chi+\chi^2+\dots+\chi^{2v} \geq (2v+1)\chi^v$ για κάθε v φυσικό αριθμό.

Β. ΠΑΡΑΔΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

α) Παραδείγματα και εφαρμογές του σχολικού βιβλίου

1. Να απλοποιήσετε τις παραστάσεις

ι) $\sqrt{(2\psi)^2}$, $\sqrt{\frac{\chi^2}{4}}$, $\sqrt{(-20)^2}$

ιι) $\sqrt{9\psi} - \sqrt{16\psi} - 5\sqrt{\psi}$, $\sqrt{a^2\beta} - a\sqrt{\beta} + \sqrt{9a^2\beta}$

ιιι) $\sqrt[5]{2\sqrt{2^3\sqrt{2}}}$

2. Να υπολογίσετε τις παραστάσεις

ι) $(\sqrt{8} - \sqrt{18})(\sqrt{50} + \sqrt{72} - \sqrt{32})$

ιι) $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2-\sqrt{2}} \cdot \sqrt{2+\sqrt{2}}$

3. Να αποδείξετε ότι $\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{5}-\sqrt{3}} + \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5}+\sqrt{3}} = 4$

4. Να επιλυθούν οι εξισώσεις

ι) $\chi^5 - 8\chi^2 = 0$

ιι) $\chi^4 + \chi = 0$

ιιι) $\chi^5 - 16\chi = 0$

ιιιι) $\chi^3 + \chi = 0$

5. Να βρεθούν τα εξαγόμενα

ι) $A = 27^{-\frac{5}{6}} \cdot 9^{1.5} \cdot 3^{\frac{1}{2}}$

ιι) $B = \sqrt{5^3} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[6]{5^4}$

β) Συμπληρωματικά παραδείγματα και εφαρμογές.

6. Να βρεθούν οι ρίζες

ι) $\sqrt[3]{216}$, $\sqrt{0,0009}$, $\sqrt[3]{\frac{64\chi^6\psi^9}{125}}$

$$\text{ii) } A = \frac{\sqrt{\chi^2}}{\chi}, \quad B = \sqrt{(\chi-1)^2} + \sqrt{(3-\chi)^2}$$

7. Αν $\chi = 1 + \sqrt{2}$ και $\psi = 1 + \sqrt{3}$, να αποδείξετε ότι $3\chi^2 - 6\chi + 3 = 2\psi^2 - 4\psi + 2$.

8. Να απλοποιηθούν τα ριζικά

$$\text{i) } \sqrt{108\epsilon \nu^5 \eta}$$

$$\text{ii) } \sqrt{3^4 \sqrt{3^5 \sqrt{3}}}$$

$$\text{iii) } \sqrt[3]{\sqrt{\alpha^4 \sqrt{\alpha^2}}}$$

9. Να βρεθούν τα γινόμενα

$$\text{i) } \sqrt[5]{\alpha^2} \cdot \sqrt[5]{\alpha^4}$$

$$\text{ii) } \sqrt{2} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[5]{\frac{1}{6}}$$

10. Να γίνει η ρητοποίηση των παρακάτω κλασμάτων

$$\text{i) } \frac{1}{\sqrt[3]{5}}$$

$$\text{ii) } \frac{\sqrt{3}-1}{\sqrt{3}+1}$$

ΕΠΙΠΕΔΟ 2ο

1.ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΡΙΣΕΩΣ ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Να απαντήσετε στις ερωτήσεις κρίσεως και στα ερωτήματα σωστό ή λάθος, δικαιολογώντας την απάντησή σας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1η

Ποιο είναι το αποτέλεσμα για $v=1$ και

$v=2$ στην $\sqrt[v]{a}$;

ΕΡΩΤΗΣΗ 2η

Είναι σωστό ή λάθος ότι:

$$\chi^{\sqrt[3]{4}} = \sqrt[3]{4\chi^3} .$$

ΕΡΩΤΗΣΗ 3η

Είναι σωστό ή λάθος ότι:

$$\sqrt{\chi^2 + \psi^2} = \chi + \psi .$$

ΕΡΩΤΗΣΗ 4η

Είναι σωστό ή λάθος ότι:

Η παράσταση $\sqrt{a^2 - \chi^2}$, $a > 0$ ορίζεται

στο κλειστό διάστημα

$[-a, a]$.

ΕΡΩΤΗΣΗ 8η

Είναι σωστό ή λάθος ότι:

$$\sqrt[8]{\chi^{10}} = \sqrt[4]{\chi^5} .$$

ΕΡΩΤΗΣΗ 5η

Πόσες το πολύ ρίζες μπορεί να έχει η

εξίσωση $\chi^v = a$;

2.ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ - ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΟΥ - ΔΙΑΤΑΞΗ

Κάθε στοιχείο της στήλης (Α) αντιστοιχίζεται με ένα μόνο στοιχείο της στήλης (Β). Συνδέστε με μία γραμμή τα στοιχεία των δύο στηλών.

Στήλη (Α)	Στήλη (Β)
$\sqrt{a} = \chi$ $\sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$ $\sqrt[\nu]{\sqrt{a}}$ $a^{\frac{\mu}{\nu}}$ $a > 0, \nu = \text{άρτιος}, \chi^{\nu} = a$ $a < 0, \nu = \text{άρτιος}, \chi^{\nu} = a$	$\sqrt{a\beta}$ $\sqrt[\nu]{a^{\mu}}$ $\chi = \sqrt[\nu]{a}$ ή $\chi = -\sqrt[\nu]{a}$ $\sqrt[\mu\nu]{a}$ αδύνατη $\chi^2 = a$

Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις.

α) Συζυγής παράσταση λέγεται .....

β) Ρητοποίηση λέγεται .....

γ) Όταν $A > 0, B > 0$ και $\Gamma^2 = A^2 - B > 0$ τότε $\sqrt{A+\sqrt{B}} = \dots\dots\dots$

Διατάξτε τους αριθμούς της στήλης (Α) στη στήλη (Β) από τον μικρότερο στον μεγαλύτερο.

Στήλη (Α)	Στήλη (Β)
$\sqrt{0}, \sqrt[4]{1}, \sqrt[3]{27}, \sqrt[5]{32}$	
$\sqrt[4]{81\sqrt{256}}, \sqrt{8\sqrt{8}}, 27^{\frac{1}{3}}$	
$8^{\frac{5}{3}}, 25^{\frac{3}{2}}, (4^{\frac{1}{5}})^{\frac{5}{2}}, 16^{-0,25}$	

3. ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1Η

Η ισοδυναμία $\chi = \sqrt{a} \Leftrightarrow \chi^2 = a$ ισχύει όταν

- (Α) $\chi, a \in \mathbb{R}$ (Β) $\chi, a \in \mathbb{R}_+$ (Γ) $\chi \in \mathbb{R}$ και $a \in \mathbb{R}_+$ (Δ) $a \in \mathbb{R}$ και $\chi \in \mathbb{R}_+$.

A	B	Γ	Δ
---	---	---	---

ΕΡΩΤΗΣΗ 2Η

Η εξίσωση $\chi^2 = a$ με $a > 0$ έχει λύσεις

A $\chi = \sqrt{a}$ ή $\chi = -\sqrt{a}$

B $\chi = \sqrt{a}$ ή $\chi = \sqrt{-a}$

Γ $\chi = \sqrt{a}$ μόνο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3Η

Αν $a > 0$ τότε για να είναι ο αριθμός $\sqrt{a}$ ρητός πρέπει ο αριθμός a να είναι

A τετράγωνο ρητού αριθμού.

B θετικός αριθμός.

Γ πραγματικός αριθμός.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4Η

Έστω $A = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{3} - \sqrt{5}}$. Για να γίνει ρητοποίηση, η συνέχεια είναι

A) $A = \frac{(\sqrt{3})^2}{(\sqrt{3} - \sqrt{5})^2} = \dots$ (B) $A = \frac{(\sqrt{3})^2}{(\sqrt{3})^2 - (\sqrt{5})^2} = \dots$ (Γ) $A = \frac{\sqrt{3}(\sqrt{3} + \sqrt{5})}{(\sqrt{3} - \sqrt{5})(\sqrt{3} + \sqrt{5})} = \dots$

A	B	Γ
---	---	---

ΕΡΩΤΗΣΗ 5Η

Η ισότητα $\sqrt[\mu]{\sqrt[\nu]{a}} = \sqrt[\mu \cdot \nu]{a}$, $a \geq 0$ ισχύει μόνο για μ, ν

A φυσικοί αριθμοί.

B περιττοί αριθμοί.

Γ φυσικοί αλλά μεγαλύτεροι ή ίσοι του 2.

4.ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: ΠΟΤΕ.....ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:ΟΤΑΝ..

Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

Πότε.....

με όταν...

Ερώτηση α)

..... ισχύει η σχέση

$$\sqrt{a^2} = -a ;$$

Ερώτηση β)

..... ορίζεται η παράσταση

$$A = \sqrt{P(\chi)} ;$$

Ερώτηση γ)

..... ισχύει η σχέση

$$\sqrt[n]{a} = \sqrt[n]{b} = 0 ;$$

Ερώτηση δ)

..... η εξίσωση $\chi^v = a$ έχει μία μόνο ρίζα;

Ερώτηση ε)

..... ο αριθμός $\sqrt[n]{v}$ είναι άρρητος αριθμός;

5.ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Διατυπώσεις των θεμάτων.

11.ι) Υπολογίστε τις παραστάσεις $(3+2\sqrt{7})^2$ και $(3-2\sqrt{7})^2$

ιι) Απλοποιείτε την παράσταση $\sqrt{37+12\sqrt{7}} + \sqrt{37-12\sqrt{7}}$

12.Να βρεθούν τα εξαγόμενα

ι) $(\sqrt{28} + \sqrt{7} + \sqrt{32})(\sqrt{63} - \sqrt{32})$

ιι) $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{3+\sqrt{5}} \cdot \sqrt[3]{3-\sqrt{5}}$

13.Να βρεθούν τα εξαγόμενα

A = $(0,25)^{-\frac{3}{2}} \cdot \left(\frac{1}{16}\right)^{0,5}$

B = $\sqrt[3]{2^8} : \sqrt[6]{2^5}$

$\Gamma = \frac{1}{(2-\sqrt{3})^2} - \frac{1}{(2+\sqrt{3})^2}$

14.Να απλοποιηθεί η παράσταση

$\Pi = \sqrt{36\chi^4 + 12\chi^2 + 1}$

A = $\sqrt{\frac{1}{4}\chi^4 + \frac{3}{5}\chi^2 + \frac{9}{25}}$

15.Να υπολογιστεί η τιμή της παράστασης

$\Pi = [\alpha^{-3/2} \cdot \beta(\alpha\beta^{-2})^{-1/2} \cdot (\alpha^{-1})^{-2/3}]^3$

για $\alpha = \frac{\sqrt{2}}{2}$ και $\beta = \frac{1}{\sqrt[3]{2}}$.

6.ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

16.Να απλοποιηθούν τα ριζικά

ι) $\sqrt{5-2\sqrt{6}}$

ιι) $\sqrt{54+14\sqrt{5}}$

17.Να αποδειχθεί ότι

$$(\alpha^{1/3}+\beta^{1/3}) \cdot (\alpha^{2/3}-\alpha^{1/3} \cdot \beta^{1/3}+\beta^{2/3}) = \alpha+\beta$$

18.ι) Αν $\alpha>0$ να αποδείξετε ότι ι $\frac{\alpha+1}{\sqrt{\alpha}} \geq 2$

ιι) Να αποδείξετε ότι $\frac{10^v}{\sqrt{999\dots 9}} \geq 2$

19.ι) Αν v θετικός ακέραιος , να αποδειχθεί ότι

$$\frac{1}{v \cdot \sqrt{v+1} + (v+1)\sqrt{v}} = \frac{\sqrt{v}}{v} - \frac{\sqrt{v+1}}{v+1}$$

ιι) Να υπολογίσετε το άθροισμα

$$\Sigma = \frac{1}{1 \cdot \sqrt{2} + 2\sqrt{1}} + \frac{1}{2\sqrt{3} + 3\sqrt{2}} + \dots + \frac{1}{99\sqrt{100} + 100\sqrt{99}}$$

20. Να υπολογιστεί η παράσταση

$$\Pi = (7^{1/2} - 6^{1/2}) (7^{1/2} + 6^{1/2}) (\chi^{1/2}+1) (\chi^{1/2}-1)$$

7. ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Αν $x - 2\sqrt[3]{6} = 4\sqrt[3]{6}$ να υπολογίσετε τον x^3 .
2. Να υπολογίσετε την αριθμητική τιμή της παράστασης :

$$x^2 + xy + y^2 \text{ όταν } x = \sqrt{3} + 1 \text{ και } y = \sqrt{3} - 1$$
3. Αν $x = 1 + \sqrt{2}$ και $y = 1 + \sqrt{3}$ να δείξετε ότι οι παραστάσεις :

$$\mathbf{A} = 3x^2 - 6x + 3 \text{ και } \mathbf{B} = 2y^2 - 4y + 2$$
είναι ίσες.
4. Να απλοποιήσετε την παράσταση : $\mathbf{A} = \frac{\sqrt{x^2}}{x}$.
5. Να υπολογίσετε την παράσταση :

$$\mathbf{A} = \sqrt{(x-2)^2} + \sqrt{x^2 + 6x + 9}$$
6. Να απλοποιήσετε την παράσταση : $\sqrt{41 - \sqrt{29 - \sqrt{19 - \sqrt{9}}}}$.
7. Να υπολογίσετε την παράσταση : $2\sqrt{8} \cdot 6\sqrt{3} \cdot 8\sqrt{6}$.
8. Να υπολογίσετε την παράσταση : $\frac{\sqrt{24} \cdot \sqrt{6}}{\sqrt{18} \cdot \sqrt{2}}$.
9. Να απλοποιηθούν τα ριζικά :

$$\sqrt{4 + 2\sqrt{3}}, \sqrt{9 - \sqrt{8}}, \sqrt{4 + \sqrt{15}}$$
10. Να απλοποιήσετε την παράσταση : $\frac{\sqrt[3]{x+1}}{\sqrt[4]{x+1}}$.
11. Να απλοποιηθεί η παράσταση : $\frac{\sqrt[3]{a} + 3\sqrt{a} - 4}{a - 1}$
όταν $a \in [0, 1) \cup (1, +\infty)$.
12. Να γράψετε την παράσταση με τη βοήθεια μιας μόνο ρίζας :

$$\sqrt{\sqrt{3^5\sqrt{3}}}$$

13. Να απλοποιήσετε τα ριζικά :

$$\sqrt[4]{16}, \sqrt[9]{(\sqrt{3}-\sqrt{5})^3}, \sqrt{3^4\sqrt{3^4\sqrt{3}}}, \sqrt{108x^5y^6}$$

14. Αν $x = \sqrt[3]{3} + \sqrt[4]{2}$ και $y = \sqrt[3]{3} - \sqrt[4]{2}$, τότε να υπολογίσετε τις παραστάσεις : $x^2 + y^2$ και $x^3 + y^3$.

15. Να υπολογίσετε τις παραστάσεις :

α. $\sqrt{8} + \sqrt{32} - \sqrt{18}$

β. $\sqrt{48} + \sqrt{12} - \sqrt{75}$

γ. $8\sqrt{20} + 3\sqrt{80} - 2\sqrt{500}$

δ. $-\sqrt[3]{16} + \sqrt[3]{375} - \sqrt[3]{54}$

ε. $(12\sqrt{50} - 8\sqrt{200} + 7\sqrt{450}) : \sqrt{10}$

16. Να απλοποιήσετε τις παραστάσεις :

α. $\sqrt{3^4\sqrt{3\sqrt{3^2}}}$

β. $\sqrt{\frac{3}{2}\sqrt{\frac{2}{3}\sqrt{\frac{3}{2}}}}$

γ. $\sqrt[3]{x^2}$

δ. $\sqrt[5]{3\sqrt[3]{a^4}}$

ε. $\sqrt[4]{\frac{x}{y^2}\sqrt{\frac{y^2}{x}}}$

17. Να υπολογίσετε την παράσταση :

$$\sqrt{2\sqrt{2} \cdot \sqrt{\sqrt{5}-\sqrt{3}} \cdot \sqrt{\sqrt{5}+\sqrt{3}}}$$

18. Να γίνουν οι πράξεις : $\sqrt[4]{x^3} \cdot \sqrt[5]{x^6} \cdot \sqrt[10]{x^7}$.

19. Να υπολογίσετε το γινόμενο :

$$\Gamma = \sqrt[4]{27} \cdot \sqrt[4]{3+\sqrt{3}} \cdot \sqrt[4]{3+\sqrt{3+3\sqrt{3}}} \cdot \sqrt[4]{3-\sqrt{3+3\sqrt{3}}}$$

20. Να μετατραπούν οι παραστάσεις σε ισοδύναμες με ρητό παρονομαστή :

α. $\frac{2\sqrt{3}-1}{2\sqrt{3}+1}$

β. $\frac{x-\sqrt{x^2+1}}{x+\sqrt{x^2+1}}$

γ. $\frac{2\sqrt{3}+3\sqrt{2}}{2\sqrt{3}-3\sqrt{2}}$

δ. $\frac{1}{\sqrt{2}+\sqrt{3}+\sqrt{5}}$

$$\epsilon. \frac{9-x}{3-\sqrt{x}}$$

$$\sigma\tau. \frac{x}{\sqrt{x+9}-3}$$

$$\zeta. \frac{x^2}{1-\sqrt{1-x^2}}$$

$$\eta. \frac{\sqrt{x+2}-2}{\sqrt{x^2+5}-3}$$

$$\theta. \frac{(x-4)^2}{x-4\sqrt{x}+4}$$

$$\iota. \frac{1}{1-\frac{1}{1-\frac{1}{\sqrt{2}}}}$$

$$\text{ια.} \frac{\alpha-\beta}{\sqrt{\alpha-\beta}} \quad (\text{με } \alpha > \beta)$$

$$\text{ιβ.} \frac{1}{\sqrt[3]{5}-1}$$

$$\text{ιγ.} \frac{-3\sqrt{5}}{\sqrt{5}+\sqrt{3}}$$

$$21. \text{ Να γίνουν οι πράξεις : } \frac{1}{\sqrt{5}+\sqrt{3}} + \frac{1}{\sqrt{5}-\sqrt{3}} .$$

$$22. \text{ Να γίνουν οι πράξεις : } \frac{\sqrt{5}+2}{\sqrt{5}-2} - \frac{\sqrt{5}-2}{\sqrt{5}+2} .$$

$$23. \text{ Να γίνουν οι πράξεις : } (2-\sqrt{3})^{-3} + (2+\sqrt{3})^{-3} .$$

$$24. \text{ Να γίνουν οι πράξεις : } \frac{1}{1+\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{2}+\sqrt{3}} + \frac{1}{\sqrt{3}+\sqrt{4}} .$$

$$25. \text{ Αν } 0 < x < a \text{ να δείξετε ότι : } \frac{\sqrt{\frac{a+x}{a-x}} - \sqrt{\frac{a-x}{a+x}}}{\sqrt{\frac{a+x}{a-x}} + \sqrt{\frac{a-x}{a+x}}} = \frac{x}{a} .$$

$$26. \text{ Να δείξετε ότι : } \sqrt{\frac{(1+\sqrt{3})^2}{9}} + \sqrt{\frac{(1-\sqrt{3})^2}{9}} = \frac{2\sqrt{3}}{3} .$$

27. Να δείξετε ότι : $\sqrt{\frac{(1+\sqrt{5})^2}{4}} + \sqrt{\frac{(1-\sqrt{5})^2}{4}} = \sqrt{5}$.

28. Αν $\alpha, \beta > 0$ να αποδείξετε ότι : $\frac{2}{\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta}} \leq \sqrt{\alpha \cdot \beta}$.

29. Να δείξετε ότι : $\sqrt{10+2\sqrt{15}} > \sqrt{5} + \sqrt{3}$.

30. Να συγκρίνετε τους αριθμούς $\sqrt[3]{3}$ και $\sqrt{2}$.

31. Να δείξετε ότι : $\sqrt{10+2\sqrt{15}} > \sqrt{5} + \sqrt{3}$.

32. Να εξετάσετε πότε ισχύει η ισότητα $\sqrt{\alpha+\beta} = \sqrt{\alpha} + \sqrt{\beta}$, όταν α, β είναι μη αρνητικοί πραγματικοί αριθμοί.

33. Αν α, β, γ θετικοί αριθμοί, τότε να αποδείξετε ότι :

$$\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2 - 2\alpha\beta - 2\alpha\gamma - 2\beta\gamma = (\sqrt{\alpha} + \sqrt{\beta} + \sqrt{\gamma})(\sqrt{\alpha} + \sqrt{\beta} - \sqrt{\gamma})(\sqrt{\alpha} - \sqrt{\beta} + \sqrt{\gamma})(\sqrt{\alpha} - \sqrt{\beta} - \sqrt{\gamma})$$

34. Για ποιες τιμές του $x \in \mathbb{P}$ έχουν έννοια οι παραστάσεις :

$$\mathbf{A} = \frac{2x-1}{x^4+7x} \quad \mathbf{B} = \frac{4}{x^5+8x} \quad \mathbf{\Gamma} = \frac{2x-\sqrt{x-1}}{x^3+x^2}$$

35. Αν $x = 0,125$ και $y = (0,6)^{-6}$, τότε να υπολογίσετε την παράσταση :

$$\mathbf{A} = \left[x^{\frac{2}{3}} \cdot y^{-1} \cdot \left(x^{-1} \cdot y^{\frac{1}{2}} \right)^{\frac{4}{3}} \right]^{\frac{1}{2}}$$

36. Αν $x = 1 - 3\sqrt{2}$ να υπολογίσετε την παράσταση :

$$\mathbf{A} = \frac{\sqrt{2}}{x} - \frac{3}{x^2}$$